

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 194/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M - TECH partner s. r. o., Vodárenská 28/6006, Prešov, *zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Surmom, Hlavná 122, Prešov, vo veci* namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry pri posudzovaní splnenia podmienok poskytnutia pomoci, rozhodnutím Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry z 21. mája 2013 o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci výzvy: kód KaHR 111DM-1301, postupom ministra hospodárstva Slovenskej republiky pri vybavovaní podnetu na preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a rozhodnutím Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry z 8. septembra 2014 o odmietnutí žiadosti o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku č. 2014/1020/11078 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M - TECH partner s. r. o. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2014 doručená sťažnosť spoločnosti M - TECH partner s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (ďalej len „agentúra“) pri posudzovaní splnenia podmienok poskytnutia pomoci rozhodnutím agentúry z 21. mája 2013 o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci výzvy: kód KaHR-111DM-1301, postupom ministra hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) pri vybavovaní podnetu na preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a rozhodnutím agentúry z 8. septembra 2014 o odmietnutí žiadosti o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku č. 2014/1020/11078.

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľka podala 10. júna 2013 žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci výzvy: kód KaHR-111DM-1301, ktorá bola ministerstvom prijatá. Na výzvu agentúry doručenej sťažovateľke 23. decembra 2013 predložila sťažovateľka vyžadované podklady. Rozhodnutím z 21. mája 2014 (v petite sťažnosti nesprávne uvedený dátum 21. mája 2013, pozn.) agentúra neschválila žiadosť sťažovateľky o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z dôvodu nesplnenia podmienok poskytnutia pomoci.

Konkrétnym dôvodom rozhodnutia agentúry bol nedoplatok sťažovateľky proti Sociálnej poisťovni vo výške 0,01 eur. Sťažovateľka následne ministrovi adresovala podnet na preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z 10. júna 2014. Rozhodnutím agentúry z 8. septembra 2014 bola žiadosť sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku odmietnutá, keďže nesmerovala proti posúdeniu splnenia výberových kritérií a nebola odôvodnená.

3. Sťažovateľka po opise už uvedeného sledu postupov a rozhodnutí agentúry v sťažnosti v podstatnom uviedla:

„Nedoplatok voči Sociálnej poisťovni vo výške 0,01 EUR bol jediným nedostatkom formálne vytknutým sťažovateľovi a predstavoval jediný dôvod, pre ktorý bol sťažovateľov projekt odmietnutý ešte len vo fáze preverovania splnenia podmienok na poskytnutie pomoci a nebol ďalej posudzovaný v rámci výberových kritérií na poskytnutie nenávratného finančného príspevku (NFP) z fondov Európskej únie..

... odbor ministerstva konštatuje, že v posudzovanom období, t. j. v januári 2014 existoval u žiadateľa o NFP nedoplatok na poisťovni voči Sociálnej poisťovni vo výške 0,01 EUR za obdobie 05/2011, ale zároveň mal aj preplatok za obdobie 10/2013 vo výške 130,03 EUR, čiže sťažovateľ mal splnené odvodové povinnosti...

Zároveň poukazujeme aj na výslovné znenie § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v zmysle ktorého ak je suma dlžného poistného nižšia ako 3,32 EUR, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše...

Uvedeným formalistickým prístupom ministerstva a agentúry, t. j. odmietnutím žiadosti pre nedoplatok vo výške 0,01 EUR, ktorý ani Sociálna poisťovňa nevymáha, došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivé konanie pri posudzovaní žiadosti o NFP z fondov EÚ... Sme toho názoru, že rozhodnutie o neschválení žiadosti z 21. mája 2013 bolo vydané v rozpore s podmienkami poskytnutia pomoci a preto malo byť preskúmané ministrom v zmysle § 14 ods. 8 zákona č. 528/2008 Z. z...

Zároveň v danom prípade podnet na preskúmanie rozhodnutia agentúry o neschválení žiadosti o NFP nevybavoval minister, ako to predpokladá zákon č. 528/2008

Z. z., ale samotná agentúra, ktorá pri preskúmaní vlastného rozhodnutia o neschválení žiadosti o NFP nekoná z pozície nestranného orgánu...

Princíp rovnosti zbraní v zmysle čl. 47 ods. 3 ústavy dáva každej strane konania možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do zjavnej nevýhody voči protistrane. Zo skutočnosti, že predmetný nedoplatok voči Sociálnej poisťovni je za obdobie 05/2011 vyplýva, že tento musel existovať aj v čase posudzovania iných dvoch žiadostí sťažovateľa o poskytnutie NFP... Ani v jednom z týchto dvoch prípadov predmetný nedoplatok nebol sťažovateľovi vytknutý ... a teda postup daných orgánov je založený na svojvôli...

Užívanie práva na spravodlivé konanie o žiadostiach o poskytnutie NFP nebolo doteraz sťažovateľovi zabezpečené bez diskriminácie založenej na regionálnom pôvode sťažovateľa, keďže ako spoločnosť so sídlom v Prešovskom kraji bola pri posudzovaní svojich žiadostí o NFP znevýhodnená oproti najväčšiemu konkurentovi... so sídlom v Banskobystrickom kraji.

Navyše bolo v danom prípade porušené aj právo na účinný opravný prostriedok, keď sa minister nezoberal na základe podnetu preskúmaním rozhodnutia o neschválení žiadosti o NFP, ale podnet na preskúmanie rozhodnutia riešila agentúra postupom podľa § 14 ods. 6 zákona č. 528/2008 Z. z., ktorý na danú situáciu nebolo možné aplikovať a zároveň nekonala z pozície nestranného orgánu.“

4. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom ministerstva a agentúry pri posudzovaní splnenia podmienok poskytnutia pomoci, rozhodnutím agentúry z 21. mája 2013 (správne 21. mája 2014, pozn.) o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci výzvy: kód KaHR 111DM-1301, postupom ministra pri vybavovaní podnetu na preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a rozhodnutím agentúry z 8. septembra 2014 o odmietnutí žiadosti o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku č. 2014/1020/11078 došlo k porušeniu jej označených práv. Ďalej žiadala, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie agentúry z 8. septembra 2014 v spojení s rozhodnutím agentúry

4

z 21. mája 2013 (správne 21. mája 2014, pozn.) a zaviazal ministerstvo a agentúru spoločne a nerozdielne zaplatiť jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 eur a nahradiť jej trovy konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti

predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľky je sústredená do tvrdenia o formalistickom postupe agentúry a nekonania ministra o jej podnete za situácie, keď tvrdený nedoplatok voči Sociálnej poisťovni ani neexistoval, a aj v prípade jeho existencie by ho Sociálna poisťovňa vzhľadom na jeho zanedbateľnú výšku nepredpísala. Ak za týchto okolností bola jej žiadosť o nenávratný finančný príspevok rozhodnutím agentúry z 21. mája 2014 neschválená a jej následný podnet ministrovi bol posúdený ako žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok a táto žiadosť bola rozhodnutím agentúry z 8. septembra 2014 odmietnutá, došlo tým podľa názoru sťažovateľky k zásahu do jej označených práv podľa ústavy a dohovoru.

8. Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskej únie v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 528/2008 Z. z.“) na poskytnutie pomoci a podpory nie je právny nárok.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 528/2008 Z. z. žiadateľ môže podať písomnú žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti, ak žiadateľ a riadiaci orgán nie je tá istá osoba. Žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti možno podať len proti posúdeniu splnenia výberových kritérií. Žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti musí byť odôvodnená a podaná riadiacemu orgánu, ktorý rozhodnutie o neschválení žiadosti vydal, do siedmich dní odo dňa jeho doručenia. Ak žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti nespĺňa podmienky

ustanovené týmto odsekom, riadiaci orgán žiadosť odmietne. Odmietnutie žiadosti o preskúmanie rozhodnutia o neschválení žiadosti je konečné.

Podľa § 14 ods. 8 zákona č. 528/2008 Z. z. štatutárny orgán riadiaceho orgánu môže z vlastného podnetu preskúmať rozhodnutie o schválení žiadosti alebo rozhodnutie o neschválení žiadosti. Ak bolo toto rozhodnutie vydané v rozpore s podmienkami poskytnutia pomoci a podpory podľa § 13 ods. 3, štatutárny orgán riadiaceho orgánu vydá rozhodnutie o preskúmaní tohto rozhodnutia, ktorým toto rozhodnutie zmení alebo zruší, a súčasne rozhodne o schválení žiadosti alebo neschválení žiadosti.

Podľa § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z. rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné súdom.

9. Prvotnou otázkou, ktorou sa musel ústavný súd zaoberať pri prerokovaní sťažnosti sťažovateľky, bola otázka jeho právomoci na jej prerokovanie. Z citovaného § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z. je totiž zjavné, že rozhodnutia, ktorými malo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľky, a postupy, ktoré im predchádzali, sú vylúčené zo súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva. Za týchto okolností bolo potrebné ustáliť otázku, či v prípade zákonom ustanoveného vylúčenia rozhodnutí agentúry zo súdneho prieskumu v systéme všeobecného súdnictva môže byť daná právomoc ústavného súdu na ich prieskum na základe individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

10. Konanie o žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku má špecifický charakter a jeho účelom je rozhodnúť o schválení alebo neschválení žiadosti. Je len prirodzené a typické pre toto konanie, ako aj obdobné rozdeľovacie procesy, že podmienky poskytnutia pomoci sú spravidla prísne nastavené a ich splnenie je prvotným predpokladom úspechu žiadateľa. Ani ich bezvýhradné splnenie

však nemusí byť zárukou úspechu, keďže pri rozdeľovaní zdrojov z fondov Európskej únie požadovaný objem zdrojov spravidla prevyšuje objem zdrojov určených na rozdelenie. Následne príslušný orgán po aplikácii hodnotiacich a výberových kritérií rozhodne o schválení žiadosti a určení výšky schválenej pomoci alebo o jej neschválení.

11. K naplneniu tohto cieľa a účelu konania o poskytnutí pomoci, na ktorú explicitne nie je právny nárok, ustanovil zákonodarca menej formálny proces, ktorého definičnými znakmi sú vylúčenie Správneho poriadku (okrem ustanovení o doručovaní a lehotách), výrazne limitovaný opravný prostriedok, ktorým možno namietať len proti posúdeniu splnenia výberových kritérií, a vylúčenie súdneho prieskumu v systéme všeobecného (správneho) súdnictva.

12. Pred novelou zákona č. 528/2008 Z. z. vykonanou zákonom č. 111/2012 Z. z. účinnou od 1. apríla 2012 neboli rozhodnutia agentúry vylúčené z prieskumu v správnom súdnictve. Vylúčenie súdneho prieskumu týchto rozhodnutí bolo v dôvodovej správe k návrhu novely zákona odôvodnené takto: „Súdne konania sú zdĺhavé a vyplácanie pomoci podľa jednotlivých programov je časovo limitované, tzn. je určený časový limit, do ktorého je možné použiť – realizovať platbu voči prijímateľovi pomoci - prostriedky EÚ v rámci financovania jednotlivých programov. Podanie žaloby podľa piatej časti OSP môže spôsobovať problémy s financovaním projektov v prípade úspešnosti žalobcu – žiadateľa o nenávratný finančný príspevok (dávame na vedomie, v prípade, ak by súdny spor bol ukončený až v čase, kedy už nie je možné prostriedky EÚ prefinancovať prijímateľovi pomoci), malo by to v konečnom dôsledku výrazne negatívny vplyv na štátny rozpočet, nakoľko predmetný projekt by musel byť v plnej miere financovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu. V praxi sa vyskytujú aj špekulatívne žaloby zo strany žiadateľov, kedy žiadateľ jednoznačne nespĺňa kritériá spôsobilosti alebo oprávnenosť žiadateľa a v dôsledku formálnej chyby v rozhodnutí sa snaží dospieť k poskytnutiu nenávratného finančného príspevku. Je to nevhodná prax, ktorú treba vylúčiť.“

13. Ústavný súd by teda podľa sťažovateľky mal byť prvým nezávislým súdnym orgánom, ktorý by mal posudzovať postup a rozhodnutia agentúry.

14. Z odlišného vymedzenia právomoci, postavenia a úloh ústavného súdu a všeobecných súdov je zrejmé, že ústavný súd nemá a nemôže nahrádzať správne súdnictvo, do ktorého právomoci patrí preskúmanie zákonnosti orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon (čl. 142 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzajúc z dôvodovej správy k zákonu č. 111/2012 Z. z. rozumie racionalite vylúčenia rozhodnutí agentúry z prieskumu v správnom súdnictve a v konaní o sťažnosti sťažovateľky vychádza z jeho ústavnej konformity. Prípadný súdny prieskum rozhodnutí tohto typu sa totiž objektívne javí ako neúčelný, keďže by v alokačnej (prerozdelenovej) praxi v režime zákona č. 528/2008 Z. z. mohol spôsobovať nemalé následné právne (ale aj praktické) problémy, a to najmä vzhľadom na prísne vecné, formálne a časové súvislosti alokácie dostupných zdrojov z fondov Európskej únie.

15. Ak za týchto okolností zákonodarca vylúčil možnosť súdneho prieskumu rozhodnutí agentúry v systéme všeobecného (správneho) súdnictva, bolo by v rozpore s ústavným rozdelením právomocí medzi ústavné a všeobecné súdnictvo, ak by ústavný súd na seba atrahoval právomoc, ktorú nemajú ani všeobecné súdy. Ústavný súd je totiž nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), čo vylučuje, aby vstupoval do posudzovania takých otázok nastolených sťažovateľkou, na ktorých posúdenie a rozhodnutie sa nevzťahuje ani právomoc všeobecných súdov. Z uvedených dôvodov bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.

16. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie rozhodnutí agentúry, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2015